

Kanavan Varrelta

Joulu 2003

Toimituksen toivotukset

Innokkaimmat lukijamme ovat ehkä huomanneet, että syksyn kylälehtinen oli varsin laihanlainen, oikeastaan sen ilmestymistä ei huomannut ollenkaan... Näin tosiaan kävi, mutta JOULUNUMERO lienee sitäkin odotetumpi.

Kylän kuulumisia olemme saaneet seurata konkreettisesti siltatyön myötä, ja toispuoljokelaiset ovat myös nähneet uudisrakennuksen nousevan harjaan vastarannalla. Piilossa sen sijaan ovat pysyneet huvilarakennelmat, puomien takana, Varkaussalossa. Näistä hankkeista saamme faktatietoa asianomaisten artikkeleista.

Lehden "pääkirjoituksessa" pohditaan kyläyhdistyksen asemaa kylän toiminnoissa, kyläläisten ja kesäkyläläisten elämässä.

Sitten seuraakin savolainen sillisalaatti, reilu rosolli, jouluisine lisukkeineen, **tankkaamista** unohtamatta...

Antonin arkistoista löytyy paljastuksia vuosisatojen takaa eikä kylämme kenties tunnetuinta keulakuvaamme, norppaa, ole suinkaan unohdettu.

Toivomme siis, että vaatimaton lukupakettimme sekä viihdyttää että virkistää teitä, hyvät lukijamme, joulun pyhinä ja vuoden vaihtuessa.

*Kiitokset lukijoillemme ja
tukijoillemme v. 2003*

*Hyvää Joulua
ja*

Onnellista Uutta Vuotta 2004!

t. Kanavan Varrelta Ilisa ja Antti

Tässä numerossa:

Mikä vaivaa kyläyhdistystä?, R.H.....	3
Kylä uutiset, M.F.....	4
Kyläkauppiaan jouluterveiset, J.R.....	5
Vähemmän ruotoja, enemmän makua , R.N.....	6
Talvimaisema – lunta odotellessa, M.R.....	8
Oravintiellä -postikorttikuva.....	9
Kotikuusi, M.R.....	10
Kirje kotiin.....	11
Vain naisille , Seura 15.10.1941.....	13
Kanavan Guru vastaa.....	14
Kelalta postia selkokielisesti.....	15
Veeran vinkit ja porsaansyltystä.....	16
Näin leivot joulupullan oikein, K.F.....	17
Oravi 200 v. sitten, Anton.....	18
Saimaannorpan suojelubiologiaa, T.S.....	21
Oletko ihmetellyt.....	24
Kuva-arvoitus nro 1.....	25
Kuva-arvoitus nro 2.....	26
Paljon puhetta polttoaineesta, I-S.....	27
Oravin kyläyhdistys r.y. pk 030903.....	29
Onnitteluja.....	32
Ilmoituksia	33
Kanavan Varrelta –toimitus.....	34
Kaupan ja Krouvin aukioloajat.....	35

Mikä vaivaa kyläyhdistystä?

Kyläyhdistys on ollut viime aikoina vähän vaitonainen. Syyskokouksen antia voitte lukea pöytäkirjasta lehden loppupuolella. Syyskuun alun kokouksessa pj. Lassi otti esille mielestäni tärkeän asian: Kyläyhdistyksen roolin **kyläläisten** näkökulmasta katsottuna. Esille nousi seuraavanlaisia kysymyksiä:

Palveleeko kyläyhdistys kyläläisiä?
Onko kyläyhdistys vain yritysten käskassara?
Kuinka saisimme lisää toimijoita joukkoomme?
Mitkä ovat yhdistyksen lähivuosien toiminnalliset painopisteet?

Olen miettinyt asiaa.
Ja tullut siihen tulokseen, että kyläyhdistys on osallistunut projekteihin kiitettävästi, laatinut hakemuksia tuhansine liitteineen, anonut lupia, kysellyt ja kierrellyt, pyytänyt mielipiteitä saamatta vastauksia. Väsyksiin asti. Yhdistys on tehnyt yrittäjien kanssa tiivistä yhteistyötä. Yrittänyt itsekin. Asettanut tapahtumat yrittäjien tapahtumakalenteriin sopiviin ajankohtiin. Ollut mukana välikätenä ja tiedottajana.

Tuntuukin siltä, että viime vuosina sekä yhdistykset että yritykset ovat EU:n "ansiosta" joutuneet (? ...päässeet???) hakemusviidaksoon, johon yksi jos toinenkin on eksynyt. Hankkeet ja projektit ovat nousseet pääasiaksi. Uudet sellaiset. Ennenkuulumattomat ideat. Ainutlaatuiset ajatukset. Itsenäiset yhteistyöaloitteet.

Hankkeiden rahoituksen myöntämisperusteet ovat usein aika omituisia. Siinä mielessä "omituisia", että tavalliseen, totuttuun toimintaan, työhön tai työtä tarvitsevien työllistämiseen on esitetty niin monta ehtoa ja pykälää, että

harva niihin raameihin mahtuu...Hakemusten täyttäminen on luku sinänsä: Se ei onnistu mattimeikäläiseltä, vaan tehtävään tarvitaan asiantuntija, sillä seurauksella, että paperipino painaa tiettyjä, harvoja, osaavia, henkilöitä myös kyläyhdistyksessä. Kenties kohtuuttomasti.

Jotta tästä paperipöpeliköstä pääsisimme, ja jotta meidänkin yhdistyksemme toiminta tavoittaisi jälleen kaikki kyläläiset ja kaikki kesäkyläläiset, ehdotan, että:

Palataan aikaan ennen Eu:ta!

Ruvetaan tekemään yhdessä juttuja, joihin ei tarvitse anoa lupaa ja avustusta. Lähdetään laavulle makkaranpaistoon. Lyhtyretkelle. Kuutamokierrokselle. Kesäteatteriin. Kesäkirppikselle. Rantakalalle. Retkisoutuun. Valon juhlaan!

Tehdään oikeita asioita yhdessä!
Käydään kylässä kutsumatta!

Miltäs kuulostaa?

Mietitäänpä asiaa kinkkua sulatellessamme. ja palataan astialle kyläyhdistyksen vuosikokouksen kynnyksellä:

Uudet jäsenet ilmoittautukoot! Vanhat valveutukoot!

Aloitetaan uusi vuosi vanhoin elkein!

**- Tervetuloa mukaan
kyläyhdistyksen toimintaan!**

Riikka Halonen

KYLÄUUTISET

Kyläyhdistyksessä on ollut melko hiljainen syksy. Perinteiseen tapaan lyhtyretki laavulle järjestettiin syysloman aikana, muuten kylätoimikunta on vaan ideoinut mitä voisi tehdä ja kerännyt voimia ... Kylässä on nyt niin monta hanketta käynnissä, että niissä riittää tekemistä.

VESIOSUUSKUNTA

Suunnittelu on edennyt varsin hyvin aikataulussa. Mittausten ja maaperätutkimusten osalta tarvitaan enää pieniä tarkennuksia ja lisäyksiä, jonka jälkeen suunnittelija viimeistelee suunnitelmat ja laatii kustannusarviot. Savonlinnan kaupunki sekä suunnittelu- ja mittauspalvelu Ossi Pelkonen ovat suorittaneet mittaukset ja maaperätutkimukset. Kiuru & Rautiainen Oy ja Savonlinnan kaupunki laativat suunnitelmat ja ympäristölupahakemukset. Savonlinnan kaupunki on kustantanut kaikki kulut tähän mennessä.

RAKENNUSHANKKEET

Varkaussalolla on rakenteilla seitsemän hirsihuvilaa omilla rantatonteilla. Hirsityöt hoitaa **Peuratalot Oy**. Aikataulun mukaan rakennustöiden pitää olla valmiina toukokuussa 2004. Huvilat tulevat vuokrakäyttöön. Huvilat omistaa **Loma-Oravi Oy**, varaukset ja vastaanotto Saimaan Eräpalvelun kautta puh 015 – 647 290. Kyläkaupan rakennushankkeesta kertoo kyläkauppias seuraavalla sivulla.

Julkisivukuva, piirros Talokko Oy

SILLAN PERUSKORJAUS

Keltään ei varmaan ole jäänyt huomaamatta, että sillalla on tehty perusteelliset korjaustyöt syksyn aikana. Korjaustyöt on suorittanut Kesälahden Maansiirto Oy Tielaitoksen tilauksesta. Siltarakenteet on nyt puoliksi korjattu. Sillan pintarakenne, eriste ja kuivauslaitteet on uusittu. Myös reunapalkki ja kaide on uusittu ja holvi on pinnoitettu. Talvi keskeyttää rakennustyöt. Sillan toisen puoliskon korjaus jatkuu ensi vappuna ja on toivon mukaan valmiina ennen kiivaimman turistisesongin alkua.

Kesäinen kuva Oravin kanavalta

KYLÄKAUPPIAAN JOULUTERVEISET!

Joulunlämpöiset terveiset Oravin kyläkauppiaalta kaikille kyläläisille ja lehden lukijoille!

Kuten kaikki jo varmaan tietävät (tai sitten ovat huomanneet), ovat uusi kauppa- ja ravintolarakennus, sekä sauna- ja huoltorakennus, nousemassa kovaa vauhtia kanavan toisella puolella. Kaiken olisi tarkoitus olla valmista toukokuussa 2004... Avajaispäivä tosin on vielä auki, koska sitä ei ihan tarkkaan vielä pysty sanomaan.

Kaikille rakentajille ja kirvesmiehille, haluan heti jo kirjoituksen tässä vaiheessa, toivottaa oikein mukavaa Joulua ja onnellista Uutta vuotta 2004! Olette todella ahkeroineet kiitettävän hyvin, siitä lämmin KIITOS!

Uudesta polttoainejakelusta on tullut meille oikea markkinointivaltti ja hyvä puheenaihe! ☺ Olemme yrittäneet hoitaa asiaa maltilla neuvotellen, joskin vastapuoli ei ole ollut neuvotteluhaluinen. ☹ Asia etenee nyt niin, että laitamme vielä kerran täydennetyn hakemuksen

ympäristölautakunnalle, jossa on myös huomioitu tulvaveden vaara. Nii-in tulvaveden vaara!!(luit ihan oikein!) Eli käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että rakennamme uuden aseman ympärille tulvavallin pahan päivän varalle, ja näin vältämme sen, että asemaa ei tarvitse siirtää mihinkään. Toivotaan parasta...

Kuluva syksy on siis mennyt rakentamisen merkeissä ja kirjeenvaihtoa harrastaen Ympäristölautakunnan kanssa ☺. Kaupan myynti on ollut normaalia vuoden aikaan nähden, mutta nyt on ollut selvästi piristymisen merkkejä edellisviikkoihin verraten... siitä suurin KIITOS kuluu kaikille asiakkaille, jatketaan samaan malliin ja PIDETÄÄN kyläkauppa hengissä!

Kaikille asiakkaille vielä kerran oikein mukavaa Joulua ja onnellista Uutta Vuotta 2004!

T: Kyläkauppias Jani Rautiainen & Kump.

Vähemmän ruotoja, enemmän makua

AHVENSALMEN KALARUOKAKURSSILTA UUSIA KIKKOJA

Kala on tuttuakin tutumpi muona meille täällä vesien äärellä. Harva se päivä kaloja sekä nähdään että syödään, mutta vaihtelu kyökin puolellakin virkistää ja antaa ruokavastaavalle mukavia irtopisteitä.

Ruodotonta kalaa ei ole, mutta kunnon välineillä ja taidolla saalis saadaan ainakin lähes ruodottomaksi. Tämä edistää etenkin ahvenen ja hauen menekkiä ruokapöydässä. Kun suu ei ole täynnä nuppineuloja, pääsee makukin paremmin esiin ja jopa perheen jälkikasvu unohtaa vakiokysymyksensä: "Voiko tätä syödä?"

Maanantai-iltana 9. kesäkuuta järjestivät toimeliaat **Ahvensalmen maa- ja kotitalousnaiset** sekä tarmokkaat **Oravin martat** kurssin Elämysruokaa kalasta **Leila ja Risto Sallisen** mökillä Ahvensalmella. Kutsua kuultiin: Ennätysmäärä naisia ja miehiä saapui paikalle, myös Juvolasta ja Haukiniemeltä.

Sää ei suosinut elämysruokailijoita, vaan vettä ja tuulta tuli rankimman jälkeen. Mutta kunnialla kurssi pidettiin - yhteishenki, kuuma kahvi ja herkullisesti tirisevät kalaruuat lämmikkeinä. Kaikesta kaunis kiitos järjestäjille! Kotitalousneuvoja **Mirja Virta** antoi hyviä vinkkejä sekä kahmalollisen ohjelehtisiä kotiin

vietäviksi. Tässä poimintaa kurssin antimista:

TAIDONNÄYTE : RUOTORIVIN POISTO

Terävät veitset, toimivat välineet

Varaa kalojen perkaamisen työvälineiksi reilun kokoinen, tukeva leikkuulauta, tarpeen mukaan suomustusrauta, kalasakset, fileointiveitsi ja -piikki, talouspaperia kalojen pyyhkimiseen sekä voipaperia puhtaiden kalojen kääreeksi. Pinsetit tai pihdit tarvitsen ruotojen nyppimiseen. Parhaiten onnistut, kun veitset ovat hyvin terävät.

Ruodot rivissä

Totta se on: Ruodot ovat hyvin riveissä, hiukan eri tavoin eri kalalajeilla. Sormenpäillä sivelemällä tunnistat fileistä ruotorivin, jonka saat leikattua kiilana pois. Kun opit tietämään ruotorivit, leikkaat ne näppärästi pois myös kypsästä kalasta lautasella.

Hauen ns. havuruodot ovat lähes vaakasuorassa. Lohikalojen fileissä on rivi jäykkiä lihasruotoja, jotka häiritsevät esimerkiksi graavissa kalassa. Ne on helppo nyppiä yksitellen pois ruotopinseteillä, myös tavalliset pinsetit tai pihdit käyvät.

Tomaattihauki

Nahatonta hauen filettä

1 dl tomaattiketsuppia

1/2 dl öljyä

1 dl vehnäjauhoja

1 tl suolaa

1/2 tl sitruunapippuria

1 tl tilliä

1 tl pizzamaustetta

1 dl juustoraastetta

1. Perkaa hauki. Fileoi ja poista kylkiruodot ja nahka.
2. Irrota pyrstökappale ja halkaise loppu filee kylkiviivasta.
3. Paloittele noin 2 cm:n kokoisiksi kuutioiksi
4. Pyörittele palaset vehnäjauhoissa
5. Kuumenna pannu kuumaksi, lisää hieman öljyä.
6. Pyörittele palasia hetki pannulla.
7. Sekoita ketsuppi ja öljy ja kaada seos kalan päälle. Anna hautua kannen alla siten, että kastike kuplii reilusti.
8. Seuraa kalan kypsymistä ja kun kala on lähes kypsä, lisää mausteet ja lopuksi juustoraaste pinnalle.
9. Anna hautua kannen alla noin 10 min, jotta juusto sulaa lähes kokonaan.

Keitetty kala on kevyttä ja maukasta

Keitä kalaa tasaisella, lempeällä lämmöllä, ettei kala kiehu rikki. Reilun kokoinen pala kalafileettä, esimerkiksi kuhaa, kypsyy noin viidessä minuutissa. Voit myös kääriä fileen rullaksi, jolloin saat näyttävämmän annoksen.

Perkeistä saa kalalientä, joka on avainasia, kun halutaan hyvää keittoa tai kastiketta. Mukaan liemikattilaan kuuluvat sipuli, porkkana, pippurit ja tillinvarret, laakerinlehteäkään unohtamatta. Keittele hiljaisella lämmöllä, kunnes maku on siirtynyt liemeen.

Kastike keitetylle kalalle

2 dl keitinlientä

2 rkl rasvaa

1 rkl vehnäjauhoja

1 - 2 rkl ranskankermaa

1/2 sitruunan mehu tai hiukan valkoviiniä

suolaa, valkopippuria

Sulata rasva kasarissa, sekoita jauhot, kuumenna ja lisää keitinliemi hyvin sekoittaen koko ajan. Keitä kastiketta noin 5 min, lisää sitruunamehu tai viiniä, mausteet ja hiukan ranskankermaa.

Ota onkeesi - syö kalaa kahdesti viikossa!

Tärkeää on kalan monipuolinen käyttö, vaihdellen järvi- ja merikalaa sekä kasvatettua että pyydettyä kalaa. Kalasta saa proteiineja, vitamiineja ja kivennäisaineita ja sen rasvakin on pehmeää eli terveellistä. Siispä: Hyvää kalaonnea ja ruokahalua!

Terveisin

Ritva N.

Tätä me ainakin toivoisimme...

Talvi maisema

Tämä Suo-
men talvi
on niin
kaunista
ettei kau-
niimpaa

vaisi olla tässä maailmassa
kun katselee puita metsästä
eikä ne ole
pi ne olla
pohjojan
Tämä talvi

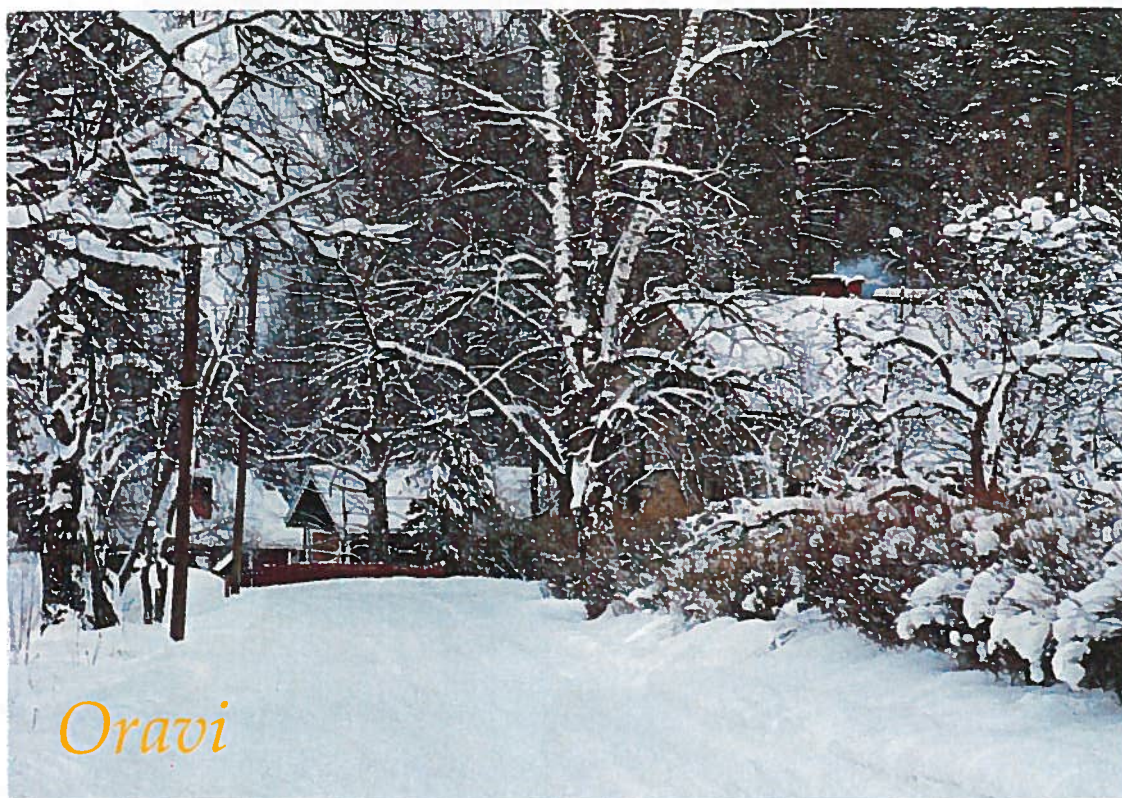
runsaasti
sui pak.
silloin
kovasti
kun on
niin
metässä
hiihtää

kauniita, voi
kauniita, ne
turkuturit.

na oli ikään
lunta, suu-
kanen oli 32°
ei parrasaa
hiihtää,

rajon lunta
silloin on
naha

Oravi

Oravintiellä talvella 1996

Kotikuusi

On siinä pikkusen
kamaa kotikuusessakin ta
jouluissa, esim. vetää pihaan
keiniä, että, pusaavat
pyhän yli. Me kävim-
me isän kanssa hakema-
sa joulukuusen, meidän
maalla ei tahdo olla
kuusia sekse. Saimme etsiä
koko salon emmekä oikein hyvää
löytäneet sittenkään. Sitten söim-
me ja menimme saunaan.
Saunasta tultua koristelin
me kuusen ja rupesimme
laulamaan, kun Johannes
soitti urulla kello kuude-
ta alkoi saarnaradio-
sa, ja kun kirkon
muininki loppui,
piti joulupukin joutua heti,
kun pienet roikuttivat nukutti

KIRJE KOTIIN

Rakkaat isä ja äiti,

Partionjohtajamme käski kirjoittaa vanhemmille siltä varalta, että näitte uutisissa jutun tulvasta ja olette huolissanne. Meillä on kaikki OK! Vain yksi teltta ja kaksi makuupussia huuhtoutui tulvassa. Onneksi meistä ei kukaan hukkunut, koska olimme juuri silloin vuorella etsimässä Samia.

Ai niin, ole kiltti ja soita Samin äidille ja kerro, että Sami on ihan kunnossa. Sami ei itse pysty kirjoittamaan sen kipsin takia. Minä pääsin pelastajien mukaan jeepin kyytiin. Se oli kivaa. Emme olisi koskaan löytäneet Samia sieltä pimeästä metsästä ilman sitä salamointia. Partionjohtaja Ville oli Samille vihainen siitä, että hän oli lähtenyt yksinään metsään samoilemaan eikä ollut kertonut kenellekään. Sami sanoi, että kertoi, mutta se oli tulipalon aikaan, että ehkä Ville ei kuullut.

Tiesitkö, että jos tuleen heittää bensakanisterin se räjähtää? Märät puut eivät palaneet, mutta yksi teltta paloi, ja myös joitain meidän vaatteitamme. Jari näyttää hassulta kunnes sen tukka kasvaa takaisin.

Tulemme kotiin lauantaina jos partionjohtaja Ville saa auton korjattua. Se kolari ei oikeasti ollut Villen syytä. Jarrut toimivat ihan hyvin silloin kun lähdettiin. Partionjohtaja Ville sanoi, että niin vanhassa autossa on aina jotain vikaa, siksi siihen ei kai saanut kaskoakaan. Meidän mielestämme se auto on tosi makea. Ville ei välitä vaikka se likaantuisi ja joskus kun on oikein kuuma me saamme istua puskureilla. Auto on melko kuuma kun 10 ihmistä istuu sisällä. Saimme istua vuorotellen peräkärrissä kunnes liikkuvan poliisin miehet pysäyttivät meidät ja kielsivät sen.

Partionjohtaja Ville on tosi mukava mies. Älä huolehdi, hän on ihan hyvä kuski. Itse asiassa hän opettaa Teuvoa ajamaan vuoristoteillä missä ei ole juurikaan liikennettä. Täällä näkyy vain tukkirekkoja.

Tänä aamuna me pojat olimme sukeltellessa kiviltä ja uimassa järvessä. Oli hassua kun Ville joutui vahtimaan meitä, koska meillä ei ollut

uimahousuja (ne paloivat teltoissa). Partionjohtaja Ville ei päästänyt minua järveen, koska en osaa uida ja Samia pelotti, että hän ei pysy pinnalla kipsinsä kanssa. Niinpä me saimme mennä kanootilla melomaan järvelle. Se oli hienoa, kanootista näki järven pohjalla tulvassa irronneita puita. Partionjohtaja Ville ei ole sellainen juntti kun muut. Se ei edes suuttunut kun unohdimme pelastusliivit.

Villellä menee paljon aikaa auton korjaamiseen, niin että me yritämme häiritä häntä niin vähän kuin mahdollista.

Hei arvaa mitä? Saimme kaikki ensiapupassit. Kun Teemu sukelsi järveen ja sai haavan käteensä me saimme kaikki nähdä kuinka kiristyside toimii. Valto ja minä oksensimme, mutta partionjohtaja Ville sanoi, että se johtui varmaan ruokamyrkytyksestä kun se kana oli seisonut pöydällä jo jonkun aikaa. Hän sanoi, että hekin sairastuivat vankilaruuasta juuri niin. Olipa hyvä, että päästivät sen sieltä pois meidän leirillemme. Hän sanoi, että oppipahan ainakin miten hoitaa hommat paremmin vankilassa.

Hei, nyt pitää mennä. Menemme kaupunkiin postittamaan kirjeet ja ostamaan luoteja. Älkää olko huolissanne me olemme kunnossa!

Terveisin: Janne

PS. Milloin olen saanut jäykkäkouristuspiikin?

VAIN NAISILLE !

Oletko huomannut, että ikä on yhä enemmän alkanut menettää merkitystään, ystäväni huomautti eräänä päivänä.

- Mitä tarkoitat?

- Niin, ajattelehan, mikä meteli 60-vuotiaasta ennen pidettiin! Kirjoiteltiin sanomalehdissä: "Vanhus on vielä hyvissä voimissa" ym. kaunista. Ja läheltä ja kaukaa saapui lahjoja ja ystäviä ja onnittelijoita. Nykyisin tapahtuu maailmassa niin paljon, ettei tuollaisiin merkkipäiviin ehditä kiinnittää mitään huomiota, eikä kenenkään päähän pälkähtäisi puhua 60-vuotiaasta "vanhuksesta". Ja toiseksi, ennen pidettiin luonnollisena asiana, että vanhat kuolevat tästä pahasta maailmasta, mutta nykyisin on yhtä luonnollista, että nuoria kuolee, ja ajattelehan, miten paljon niitä kuoleekin, jo yksistään sodassa. Nämä ovat mielestäni ne tekijät, jotka ovat tehneet iän merkityksettömäksi. Oletko samaa mieltä?

- Olenpa tietenkin, mutta saattaahan sittenkin olla olemassa ihmisiä, jotka ajan rasittamina alkavat epäillä nuoruuttaan. Heitä varten on joku neropatti laatinut jonkinlaisen "luettelon", minkä mukaan itse kukin voi tarkistaa, onko hän vielä nuori. Näin kuuluu "luettelo":

Olet nuori, jos:

- syöt kaikkea, mitä tämä ankea aika tarjoaa, hetkeäkään ajattelematta vartaloasi
- pidät vaatekomerossasi useita halpoja pukuja, etkä yhtään kunnollista

- ensin katsot miehen silmiin
- pidät enemmän imartelusta, joka koskee älykästä pikku päätäsi kuin ulkonäköäsi
- mielestäsi vanhempasi eivät ymmärrä sinua
- mielestäsi uneen pantu aika on hukkaan heitettyä
- mielestäsi vanhempiesi viettämä elämä ei milloinkaan voisi tyydyttää sinun romantiikkaa kaipaavaa mieltäsi
- pidät tanssimisesta ja varsinkin erikoisen vilkkaista tansseista
- inhoat säilöämistä ja varastoimista koskevia keskusteluja
- mielestäsi miehet ovat ihania

Et ole enää aivan nuori, jos :

- arvelet, ettei suursyöminen tee hyvää vartalollesi, mutta syöt kuitenkin
- säästät rahaa voidaksesi ostaa jonkin sopivan puvun
- ensimmäisenä kiinnität huomiosi siihen, miten mies käyttää rahaa
- pidät enemmän ulkomuotoasi kuin päätäsi koskevasta imartelusta
- luulet ymmärtäväsi lastesi ongelmat täydelleen
- mielestäsi kauneusuni ei milloinkaan ole hukkaan pantua aikaa
- mielestäsi vanhempasi olivat aikoinaan hyvin onnellisia
- pidät tangosta tai vielä enemmän puhelemisesta silloin, kun muut tanssivat
- mielestäsi hilloaminen ja säilöäminen ovat elämän perusta
- mielestäsi miehet ovat rasittavia

SEURA n:o 42 / 15.10.1941

Kanavan Guru Vastaa

Hyvää päivää kaikki alkuasukkaat, lomalaiset ja muut satunnaisetkin kulkijat. Kylmä tuuli herätti gurun kuukausia kestäneestä meditaatiosta. Kömmittyäni ulos pottukellarista huomasin kauhuissani hullukaaliviljelmäni tuhoutuneen totaalisesti. Onneksi vanhaa varastoa oli vielä jäljellä. Kammattuani naamani huomioni kiinnittyi kasaan kirjekyyhkyjä, joita ilvekset, sudet, supikoirat, karhut, minkit ja muut lentävät pedot olivat jo osin pahoin raadelleet. Atraimen avustuksella sain pelastettua kasasta muutamia pergamentin palasia. Pitkällisen Krouvisession jälkeen pystyin muuttamaan seuraavat kysymykset selkokielelle. Pienet epätarkkuudet ovat mahdollisia, sekä kysymyksissä, että vastauksissa. Jos tunnistat kysymyksistä itsesi, ole onnellinen. Guru ei ota vastuuta. Aloittakaamme vaikeammasta päästä.

Kysymys 1. Miten saan rahaa, ystäviä ja vaikutusvaltaa?

Guru vastaa: Kolmiosaisen kysymyksen avain piilee sen ensimmäisessä osassa. Hanki rahaa, ja paljon. Rahan hankkimiseksi töiden teko ei tietenkään tule kysymykseen, joten annan muutaman vaihtoehdon. Huomaa kuitenkin että kaikkeen sisältyy riski.

1. Ryöstää pankki → Linnaan
2. Nai kuninkaallinen → Linnaan
3. Nai rocktähti → Linnaan / Vieroitukseen (muista avioehto!)
4. Tee kimppalotto → Et voita
5. Soita Jari Sarasvuolle → Menee kaikki rahat

Kysymys 2. Onko kauas pitkä matka?

Guru vastaa: Tämä on jo helpompi. Kvanttiteorian mukaan kahden pisteen välinen etäisyys on sama kuusiulotteisessa universumissa. Ainoa poikkeus eli anomaliteetti on Oravi. Tämä johtuu Tappuvirran lossista.

Kysymys 3. Ken söi kesävoin?

Guru vastaa: Helpottuu edelleen. Se olin minä. Mitäs jätitte lojumaan.

Tässäpä kaikki tällä kertaa. Kysymyksiä voi edelleen lähettää pullopostina tai kirjekyyhkyjen välityksellä. Koordinaatit ovat samat. Mutta muistakaa, Gurua ei saa vaivata turhaan, sillä on sanottu "Se joka haistaa Gurun sukkamehun, on tuhon oma" (vanha viidakon sananlasku).

Hyvää joulua kaikille
T: Kanavan Guru

Kelalta postia selkokieleisesti

Kelassa on, viimein, havahduttu sieltä lähtevän niin kapulakielisiä päätöksiä, että asiakas ei ymmärrä mitä niillä on asiaa. Tässä muutama malli selkokieleisestä viestinnästä.

Asumistuki:

Ei makseta mitään. Mitäs menit sellaiseen kämppään, ettei ole varaa vuokraa maksaa. Mitä tästä tulee, jos ruvetaan jokaisen asumisia makselemaan. Muutat heti, saatana, pienempään ja halvempaan kämppään tai näin kesällä vaikka telttaan. Mikä järki tässä on, että sinulle maksetaan osa vuokrasta että pääset niillä rahoilla Turkkiin ja karaokeen. Tästä päätöksestä ei sitten voi valittaa ja jos näytät naamaasi meidän konttorilla, niin usutan vahtimestarin heti kimppuun. Tuliko selväksi vai tulenko vääntämään nenästä, hä!

Eläkeleikkaus:

Vanhus! Nyt otetaan sinulta vähän eläkkeestä pois. Ei viitsitä vanhaa ihmistä vaivata lainkohtia ja eduskunnan päätöksiä luettelemalla. Näet sitten, kun tulee eläke, että on pienempi. Tässä vielä selkokieleisesti. Eläkkeesi pienenee! Saat vähemmän rahaa! Hyvää kesää!

Lapsilisä:

Teille on kuulemma tullut toukka. Mikäs siinä, kai sitä on jotain maksettava. Mutta sen verran

tulevaisuuden varalta, että et kai nyt ala niitä urakalla tekemään. Ei se ole pohjaton meidänkään rahamassi. Mistä sitä tietää kuinka kauan tätä riittää. Äitiyspakkaukset pitää olla, Kelakortit painaa näille kakaroillekin. Ei ole halpaa lystiä se. Että pitkin hampain maksetaan. Muumivaippoja ostelet sitten ja persikanmakuisia purkkimössöjä. Kuulepas pikkupiika, kun me toimiston tädit oltiin pienten lasten äitejä, niin sideharsovaipat kuivateltiin, tissiä annettiin kolmevuotiaaksi ja jos jotain sosetta niin pihlajanmarjasta. Silloin ei käyty synnytysvalmennuksia eikä olleet isät kädestä pitämässä kun saunassa heinätöiden ja iltalypsyn välissä kuusikiloisia pojanjölliköitä syöksysynnytettiin.

Opintotuki:

Teini! Kyllä se on tämän sinun opintotukesi kanssa sillä lailla, että ei makseta mitään. Sen helevettiäkö sinä menit sinne kulttuurituottajakurssille! Mikä se sellainen kulttuurituottaja on? Mitä se kulttuuri on? Pitäisikö sinulle pöljäkkeelle maksaa tuhansia euroja, että narraat jotain patalapunvirkkaajia, joilla on korvat kuin kierrevihko. Säästäisitte ne lävistys- ja tatuointirahat niihin opintoihin? Menisit töihin, iso ihminen.

VEERAN VINKIT JOULULEIPURILLE

- Älä käytä hiivaa. Kaikki, missä on hiivaa käyttäytyy arvaamattomasti uunissa.
- Älä käytä mustikkaa. Kaikki, mihin sitä sotket on ikuisesti sinistä.
- Piparkakkutaikina menne pilalle uunissa. Parhaimmillaan se on jääkaapista syötynä.
- Jos kuitenkin päätät paistaa sen, jätä viimeiselle pellilliselle vain yksi pipari. Viimeinen pellillinen palaa aina, mutta näin minimoit vahingon.
- Tee aina ensimmäiselle pellille yksi torttu, jossa ei ole täytettä. Kun syöt sen ensimmäisenä et ahneuksissasi polta suutasi hilloon.
- Kaupan tortuista saa kotitekoisen näköisiä, kun sotkee niitä hieman luumuhillolla ja polttaa sakarat uunissa.
- Minkä ompelija peittää koristeompeleella, leipuri peittää tomosokerilla. Älä vedä tomosokeria henkeen. Ajatus on kiehtova, mutta toteutus yskittää kaksi tuntia.
- Tukevasta tonttulakista saa oivallisen kermavaahdon pursottimen (konepestävä).

Kyökin puolelta

PORSAANSYLTTYÄ JOULUKSI VANHAAN MALLIIN

Teurastetun imuporsaan viruttua vedessä leikataan ja halkaistaan siltä pää; ruumis halkaistaan selältä, vaan ei niin, että se tulisi repaleiseksi. Sitten leikataan siitä palasia, jotka kiehautetaan ja liemi kuoritaan, jonka tehtyä kolme laakeripuun lehteä, muutama pippurimarja, sipuli ja suolaa pannaan lisäksi. Lihan kiehuttua pannaan se syvälle vadille, liemi siivilöidään lihalle ja pannaan hyytymään. Sitten se kaadetaan laakealle vadille ja syödään etikasta, sokerista, sinapista, kermasta, pippurista ja punajuurista valmistetun kastin kera.

Ohje: Järvi-Suomen Portin arkisto

Näin leivot joulupullan OIKEIN...

Katsoisin niin,- ainakin minun ikäluokkalaisten keskuudessa - että pullataikinan teko ja yleensä hiivan käsittely kuuluu suomalaiseen yleissivistykseen. Täällä Saksassa kotileipominen on aika epätavallista, mikä johtuu mielestäni mm. siitä ,että keittokirjojen leivontaohjeet ovat niin pelottavia, että harvat uskaltavat ottaa riskin. Kokeilepas seuraavan kerran pullataikinaa seuraavan perusohjeen mukaan:

Hiivan käsittely vaatii erityistä huolellisuutta. (No se tiedetään).

2/3 jauhoista siivilöidään taikinakulhoon. Keskelle painetaan syvennys, johon murusiksi hajotettu hiiva kaadetaan. Kädenlämpöinen neste ja muut aineet kaadetaan reunaan syvennyksen ympärille. Syvennykseen annetaan valua osa nesteestä ja sokerista, ja niistä sekoitetaan pienen jauhomäärän ja koko hiivamäärän kanssa keskelle esitaikina. Kulho peitetään, ja esitaikinan annetaan levätä 15 minuuttia noin 27 asteessa, kunnes esitaikina alkaa kuplia. (Suola ja rasva estävät hiivan käymistä) Loput ainekset sekoitetaan esitaikinan kanssa parhaiten reiällisellä puulusikalla, johon tartutaan mahdollisimman alhaalta. Sekoittamista jatketaan , kunnes taikina alkaa kuplia. Loput jauhot kaadetaan pöydälle tai leivinlaudalle, ja taikina vaivataan siinä . Annetaan nousta kaksinkertaiseksi peitettynä jne...

Tämä on muuten jo oikaistu versio, yleisesti keittokirjoissa neuvotaan esitaikinan teko näin:

Puolet nesteestä, hiiva , ruokalusikallinen sokeria ja kolmasosa jauhoista sekoitetaan esitaikinaksi, jonka annetaan levätä noin 15 minuuttia, kunnes taikina alkaa kuplia. Loput jauhoista kaadetaan taikinakulhoon, keskellä painetaan syvennys, johon esitaikina kaadetaan, loput ainekset kaadetaan reunalle. Taikinaa aloitetaan sekoittaa keskeltä jne...

Jos minä olisin kokematon hiivankäyttäjä, tuskin viitsisin vaivautua moiseen hankkeeseen. Minua kunnioitetaan suunnattomasti taitavana hiivan käsittelijänä, koska leivon usein pullaa. Joskus olen miettinyt, ovatko ohjeet tarkoituksella näin monimutkaisia - muutkin perustaikinaohjeet ovat näet huomattavasti vaikeampia kuin suomalaisen käytännön mukaan- että ihmiset ostaisivat mieluummin valmista. Jospa takana on joku leipurien ammattikunnan etujärjestö, joku lobby?
Syysterveisin K.F.

ORAVI 200 VUOTTA SITTEEN

©Anton

Oravi 2.6.1803

Puinen ruuhi lipuu hiljaa pitkin luonnon muovaamaa kanavaa eteenpäin.

Vanha isäntä Jaakko on saapumassa verkoiltaan.

Saalis on runsas, vaikka näin kesäkuun alussa ei yleensä tule paljoa kalaa.

Tällä kertaa itsetehtyihin pajumertoihin oli uinut suuri parvi lihavia lahnoja.

Kohta alkaa onneksi kuha-aika ja sitten saa kääntyn päälle muutakin kuin pelkkää suolakalaa.

Järvenselältä saapuessa kanavan alkuun on syvyyttä vain 20 cm ja Jaakko joutuu työntämään

sauvalla ruuhaa voimiensa takaa. Jaakolla on matkaa vielä n. 2 km kotisaareensa, joka sijaitsee metsäisen niemen sopukassa. Jaakko ja vaimonsa Hilda ovat asuneet saarella jo useita vuosia ja elättäneet itsensä kalastuksella ja metsästyksellä.

Viime viikolla oli Jaakko saanut rautoihinsa ketun ja nyt hän iloitsi siitä, että saisi vaihdettua nahan suolasäkkiin. Kunpa kettu olisi mennyt rautoihin talvella, niin olisi saanut enemmän nahasta... Kenties kaksi suolasäkkiä...

Viimein Jaakko saapuu kotisaareensa ja kaataa lahnat Hildan jalkoihin.

"Perkaappa muori noi lahnat, niin minä lähden kylälle myymään sitten osan niistä ja sen ketunnahan."

Kylälle oli matkaa n. 40 km ja matkaan meni kaksi päivää, jos matka sujui hyvin.

Onneksi sentään kärrytie metsän läpi Savonlinnaan oli siedettävässä kunnossa ja nythän on valoisaa vaikka yöllä liikkuisi.

Kun kalat oli perattu, Jaakko sauvoi mantereelle ja meni laitumelle valjastamaan vanhan hevonsa kärryjen eteen. Hevonen joka oli jo 12 vuotta vanha ja säyseä luonteeltaan oli nimeltään Heppu.

nimensä se oli saanut Jaakon isoisällä olleen koiran mukaan. Tämä koira oli ollut hyvä metsästyskaveri Jaakon isoisälle ja yhdellä reissulla oli karhu saanut sen saaliiksi. Jaakon isoisä oli sitten kaksi viikkoa seurannut karhua pitkin metsiä ja lopulta oli saanut sen keihästettyä. Nyt tämä karhuntalja on Jaakon hallussa ja Jaakko ja Hilda nukkuvat sen päällä kammarissa.

Jaakko lähti hissukseen ajelemaan kohti Savonlinnan kylää. Matka meni joutuisasti ja iltapäivällä Jaakko oli jo saapunut kylän laitamille. Kohta tulivat jo näkyviin kylän suuren linnan tornit.

Järven rannalla oli ruuhia rannassa ja Jaakko meni yhden äijän juttusille.

"Paljonko tahdot, että viet minut torin rantaan toiselle puolelle?" Jaakko kysyi.

"No jaa... Anna yksi pettuleipä tai yksi kala, niin sauvon sinut yli", vastasi äijä.

Jaakko kaivoi repustaan yhden pettuleivän ja antoi sen äijälle ja kohta olivat he jo menossa kohti järven toisella puolella olevaa toria.

Perille saavuttuaan Jaakko huomasi, että torilla oli kauhea hyörinä. Kansaa oli saapunut joka puolelta kesämarkkinoille, jotka olivat alkaneet.

Jaakko sai lahnoistaan ja ketunnahasta 3 kopeekkaa ja niillä hän osti säkin suolaa ja loppurahalla hän osti ison kolpakollisen olutta torikapakasta. Torilla oli myös tanssit, mutta

ei Jaakko iljennyt mennä sarkahousuissaan linnan aatelisväen joukkoon, jotka olivat valloittaneet tanssilavan.

No ei Jaakko olisi osannutkaan tanssia tuota aatelisten ...mitä lie Poloneesia....

Tanssi oli kieltämättä hauskan näköistä ja pelimannit pistelivät parastaan.

Tuoppi oli kohta juotu ja Jaakko lähti paluumatkalle.

Onneksi ei ollut talvisaika, niin ei ollut metsässä susia liikkeellä. Susiparvet olivat menneet kesäksi kohti pohjoista, jossa oli paljon ruokaa tarjolla. Viime talvena oli naapurikylästä yksi vanhaisäntä jäänyt susien saaliiksi hevosineen päivineen. Vain tyhjä reki ja muutapa vaatekappale ja kasa luita oli jäänyt susien jäljiltä, kun keväällä löydettiin isännän jäämistö.

Jaakko saapui takaisin kotisaareensa seuraavana päivänä ja vei suolasäkin varastoon. Tuollapa pärjäilee sitten koko kesän ja ensi talven...

Illansuussa Jaakko sytytti savusaunaan tulet ja pyysi Hildaa lisäämään puita sitten.

Jaakko lähti itse naapurin Janin luokse kyläilemään ja lupasi tulla sitten n. 4 tunnin päästä saunomaan.

Jani oli muuttanut Venäjän puolelta kymmenen vuotta sitten, jossa Janin isällä oli ollut kyläkauppa. Tataarit olivat kerran tulleet ja polttaneet koko kaupan, kun eivät olleet saaneet ruutia, joten Janin isä oli ottanut poikansa ja vähät tavaransa ja tarponut pitkin soita ja mantuja 2 kuukautta ja viimein olivat saapuneet Oraviin, johon olivat asettuneet aloilleen. Jaakon isä oli rakentanut ison hirsitalon ylös mäelle, josta oli hieno näköala kanavaan ja järvelle.

Jaakosta ja Janista oli tullut hyvät kaverukset vuosien saatossa.

Jani oli tuumailut, että jospa perustaisi kyläkaupan joskus tänne Oraviin, kunhan tänne tulisi enemmän ihmisiä asumaan. Nyt täällä asui yhteensä 10 talollista väkeä ja lisää tuli joka vuosi.

Kauppamatka Savonlinnan kylään oli raskas ja pitkä. Kesällä se meni kuitenkin hyvin ja eipä talvella tarvinnut paljoa siellä käydä. No ehkä joskus Jani vielä kaupan saisi Oraviinkin.

Jaakolla ja Janilla oli yhteinen pikku salaisuus, josta ei puhuttu Hildalle mitään...

Heillä oli nimittäin iso tynnyrillinen olutta piilossa suuren petäjän juurella läheisessä Linnansaaressa. Oluttynnyri oli peräisin järven toiselta puolelta Porosalmen kylältä, josta Heiskasen Juhani oli sen pojille lahjoittanut.

Linnansaari

Porosalmella oli ihan erilainen meininki kuin täällä Oravissa. Siellä asui villiä porukkaa ja Saksasta tulleet alkuasukkaat olivat valloittaneet osan Porosalmea. Ainoastaan Heiskasen suku oli onnistunut pitämään puolensa alkuasukkaita vastaan.

No saksalaiset olivat opettaneet Heiskasille oluen valmistuksen jalon taidon ja niinpä Porosalmelle oli noussut oma pikku kyläpanimo jota sanottiin Järvisydämeksi. Nimi oli tullut siitä, kun oluen valmistukseen tarvittava vesi oli otettu järven "sydäimestä", joka oli sydämen muotoinen kivi järven pohjassa. Tarina kertoo, että muinoin uhrasi Juhani isoisa lehmänsä järven haltijalle ja paikalle oli sitten muodostunut sydämen muotoinen kivi. Jaakko ja Jani kävivät aika ajoin Porosalmella kyläilemässä ja saksalaisia alkuasukkaita ihmettelemässä. He myös auttoivat Juhania metsätöissä ja siksi oli Juhani oluttynnyrinkin antanut.

Nytpä onkin oivallinen tilaisuus vähän maistella olutta ja niinpä miehet soutivat Janin kanootilla Linnansaareen ja nauttivat oluen raikkaasta ja ohraisesta mausta. No miehet tietenkin humaltuivat ja aika riensi... Kohta Juhani katsoi aurinkoa ja totesi, että nyt on lähdeittävä äkkiä saunomaan, jotta ei Hilda suutu vaan. Jani halusi kanssa tulla saunomaan ja niinpä pojat lähtivät kohti savusaunaa.

"Tämäpä on oiva peli, tämä kanootti" Jaakko totesi. Taidanpa rakentaa itsellenikin tällaisen ja jos saan sen onnistumaan niin rakennan vielä toisenkin, jota voin sitten pientä maksua vastaan lainailla naapureille. Kyllä tällä pääsee paljon nopeammin kuin tuolla ruuhella.

Humalapäissään kanootti tietenkin kaatui pari kertaa ja miehet olivat läpimärkiä perille päästyään.

No lämmin savusauna odotti perillä ja Hilda vihtoi oikein olan takaa miehiä ja ihmetteli tuota oluen voimakasta tuoksua... Jaakko vaan siihen, että eräs tuttu tarjosi hänelle tuopin Savonlinnassa ja siitä vähän roiskahti vaatteillekin.....

Seuraavana päivänä Jaakko lähti Janin kanssa ja erään toisen naapurin Oivan kanssa kalastamaan.

Oiva oli erikoistunut kalastukseen ja hän tiesi parhaat apajat Haukivedellä. Oivalla oli myös muutama kallisarvoinen pellavasta kudottu verkko ja niinpä miehet nyt virittivät verkot erään saaren lähistölle, josta Oiva oli saanut suuria määriä muikkuja aikaisemmin. Oiva oli tienannut kaloillaan jo pienen omaisuuden ja niinpä hänellä olikin käytössä purjekäyttöinen pieni kalastusalus. Sillä pystyi olemaan vesillä monta päivää ja kun saaliin suolasi heti ruumaan, säilyi se hyvänä kuukausia.

Oiva oli ajatellut ruveta ihan ammattikalastajaksi, kun vaan saisi kerättyä enemmän pääomaa, jotta saisi hommattua uusia verkkoja. Oivan isoisa oli harrastanut kalastusta jossakin Viron rannikolla ja sieltä oli Oivan isäkin sitten oppinut taidon ja opettanut edelleen Oivaakin kalastuksen jaloon ammattiin. "Jos saan oikein suuren saaliin, niin lähdetään sitten yhdessä Savonlinnaan myymään kaloja ja tarjoan pojat sitten teille olutta kylällä!", Oiva innostuksissaan lupasi.

No tulihan sieltä sitten saalista ja pojat lähtivät sitten seuraavana päivänä kohti kylää ... ja sen houkutusia.....

Sellaista oli elämä armon vuonna 1803 Oravissa. Metsästys ja kalastus kukoistivat ja elanto saatiin luonnosta. Ei ollut nykypäivän vouhotuksia... Ei kännyköitä eikä tietokoneita. Ei ollut edes kyläkauppaa, ja silti tultiin toimeen...

Siinäpä on mietittävää tämän päivän asukkaille!

Tero Sipilä väitteli 31.10 2003 norpan suojelubiologiasta. Väitöksen otsikko on

"Conservation biology of Saimaa ringed seal (*Phoca hispida saimensis*) with reference to other European seal populations."

Tässä on tutkimustulokset tiivistetyssä muodossa.

SAIMAANNORPAN SUOJELUBIOLOGIA

Tutkimuksessa tarkastellaan saimaannorpan suojelubiologiaa monitahoisella lähestymistavalla. Saimaannorpan suojelu on laaja ongelmakenttä, joten luontaisesti siihen liittyvä tutkimus tarvitsee useiden erikoisalojen osaamista, monipuolista tutkimusyhdistystä.

Työn alkuosassa on selvitetty saimaannorpan perusbiologiaa; populaation elinalue, pesintää, lisääntymistä, kuolleisuutta sekä näiden selvittämiseen ja seurantaan liittyvää metodologiaa. Ympäristömyrkyistä on arvioitu elohopean vaikutuksia norppapopulaatioon. Mallinnusta ja simulointeja hyväksikäyttäen on arvioitu saimaannorppapopulaation sekä Itämeren norppa- ja harmaahyljepopulaatioiden historialista kokoa. Saimaalla sukupuuttoriskiä arvioidaan huomioiden kannan hajanaisuus. Lisäksi on tarkasteltu saimaannorpan suojelustatusta ja uhanalaisten hylkeiden suojelun riittävyyttä Euroopassa. Populaation pienuudesta johtuen työ pääosin perustuu n. 20 vuoden aineistolle.

Pesintä

Saimaannorpilla on poikkeuksellinen pesimähabitaatti rantakinos. Pesäpaikkojen "pysyvyys" mahdollistaa aluesuojelun ja helpottaa populaation seuranta. Huhtikuun lopulla saimaannorpan poikaspesä on laaja pesäkompleksi, jossa usein löytyy poikasen syntymäkarvaa, kuutinvillaa. Pesän läheltä voi myös löytää istukan jäänteet. Lumipesä suojaa helmi-maaliskuun vaihteessa syntyvää kuuttia kylmältä ja saalistajilta. Jokakevällä saimaannorppien pesälaskennalla saadaan seurattua uhanalaisen populaation syntyvyyttä sekä sen koon- ja elinalueen muutoksia. Pesärantojen lämpökamerakuvaus ei antanut riittävän selkeää tulosta, jotta

menetelmällä voitaisiin selvittää rantakinospesien sijainnit perinteistä pesälaskentaa nopeammin.

Yleensä norppakantojen koon arviointiin käytettävä lentolaskenta ei yksinään ole riittävän tarkka seurantamenetelmä Saimaalla, jossa pienen ja hajanaisen populaation koko arvioidaan Saimaan osa-alueittain täydentämällä pesimähavaintoja pääosin kevätjäilä tehdyillä näköhavainnoilla hylkeistä.

Populaation koon muutoksista

Nykyinen Kolovedellä oleva hyljekannan tiheys viittaa mahdollisuuteen, että Saimaalla olisi ollut jopa n. 5000 hyljettä. Tapporahatilastot huomioiden simulointi antoi populaation kooksi vain n. 1000 hyljettä vuonna 1893. Vastaavan simuloinnin mukaan Itämerellä on elänyt 50 000 - 450 000 norppaa ja 30 000 - 200 000 harmaahyljettä 1900-luvun alussa. Saimaannorppien määrä oli ilmeisesti pienimmillään 1980-luvun lopulla n. 180–200 hyljettä, josta se kasvoi vuosituhaten vaihteeseen n. 240–250 eläimeen.

Uhkatekijät ja suojelu

Saimaannorppien havaitusta kuolleisuudesta 53 % johtuu kalanpyydyksistä, 39 % on villakarvaisten kuutien poikaspesäkuolleisuutta ja nk. luontaiseksi kuolemiksi on luokiteltu vain 5.5 % todetuista kuolinsyistä.

Merkittävin pesimäoloja rasittava tekijä on talviaikaiset jäänpinnan muutokset, jotka rikkovat rantakinoksia ja niissä olevia pesiä, aiheuttaen pesäpoikaskuolleisuutta. Saimaan juoksutussääntöä muutettiin vuonna 1991, jonka jälkeen laadittu juoksutusstrategia painottaa mahdollisesti tarvittavan säännöstelyn tekemistä avovesiaikana. Vuosina 1980–91 havaituista poikasista 14.5 % kuoli pesinnän alkuvaiheessa ja vastaavasti jaksolla 1992–2000 syntyneistä "vain" 11.7 % todettiin pesäkuolleiksi. Pesään kuolleiden kuuttien kuolinsyyt viittaavat myös ihmistoiminnasta johtuvaan häiriöön.

Ensimmäisten verkkokalastuksen rajoitusalueiden (15.4–30.6) muodostaminen lisäsi syntyvän poikasen eloonjäämismahdollisuuksia n. 20 %. Viime vuosina verkkokalastuksen rajoitusalueilla syntyneiden poikasten mahdollisuus selviytyä yhden vuoden ikään on ollut n.10 % korkeampi kuin rajoitusalueiden ulkopuolella syntyneiden.

Ympäristömyrkyistä elohopea saattoi haitata saimaannorppien lisääntymistä 1960-luvun lopulla. Elohopean myrkkyyvaikutuksia Saimaalla lisää seleenin puute, koska norpat seleenin avulla varastoivat elohopean metyyliamuodon vaarattomammaksi proteiini- kompleksiksi maksaan. Tutkimuksemme mukaan nuorten hylkeiden lihaksista mitatut metyylielohopeapitoisuudet olivat alemmat 1990-luvulla kuin kymmenen vuotta aiemmin. Nykyisin ympäristömyrkyt eivät ilmeisesti vaikuta norppapopulaatioon Saimaalla.

Sukupuutto?

Nuorten hylkeiden korkean kuolleisuuden lisäksi saimaannorpan esiintymisalueen nykyinen hajanaisuus lisää sukupuuton riskiä. Jos kapeiden salmien toisiinsa liittyvien elinalueiden välillä hylkeiden siirtyvyys on vain 25 % verrattuna täysin yhtenäiseen populaatioon, sukupuuton todennäköisyys kasvaa n. 10-kertaiseksi. Mallin mukaan sukupuuton riskiä saadaan kuitenkin tehokkaimmin pienennettyä vähentämällä nuorten hylkeiden kuolleisuutta, joka osoittaa käytännön suojelutyön olevan oikean suuntaista.

Vaikka 1990-luvun lopulla saimaannorppapopulaatio hieman kasvoi, havaittu muutos ei sinällään ennusta suojelun onnistumista, sukupuuton välttämistä. Saimaannorpan esiintymisalue näyttää edelleen supistuvan. Ympäristön muutoksista johtuvaa sukupuuttovelkaa joudutaan ilmeisesti maksamaan sekä Pohjois-Saimaan Pyhäselällä että Etelä-Saimaan Ilkonseleällä. Sukupuutto on edelleen mahdollinen saimaannorpan tulevaisuuden vaihtoehto.

Suomen liittyttyä Euroopan Unioniin suojelua ohjaava kansallinen lainsäädäntö muutettiin vastaamaan Luontodirektiiviä (Council Directive 92/43/EEC) ja uudistunut lainsäädäntö tukee hyvin saimaannorpan suojelua. Eurooppalaisen säädännön käytännön toteuttaminen ei ole vielä täysin selkiintynyt Suomessa, kuten ei myöskään Kreikassa ja Britanniassa. Natura 2000 ohjelman hyvä toteuttaminen Saimaalla on keskeistä saimaannorpan sukupuuton estämisessä.

FL Tero Sipilä
Matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta
Ekologian ja systematiikan laitos
Populaatiobiologian osasto
Helsingin yliopisto

Oletko ihmetellyt

Löylyveden lämpötila

Monet saunijat ovat hyvin tarkkoja löylyvedestä: kiukaalle heitettävän veden on ehdottomasti oltava kuumaa, muuten ei kunnon löylyjä irtoa. Kuinka oleellinen seikka veden lämpötila on?

Löylyn maittavuus perustuu monille tunnepitoisille seikoille, joita ei laskemalla tai mittaamalla kovinkaan helposti voi selvittää. Fysikaalisesti ajatellen ei löylyveden lämpötila tunnu kovinkaan tärkeältä: kylmän ja kuuman veden lämpötilaero on yleensä korkeintaan 50°C. Tämän lämpötilaeron tasoittamiseen tarvittava lämpömäärä on vain kymmenesosa veden höyrystämiseen tarvittavasta lämmöstä. Kuuma vesi toki höyrystyy hivenen nopeammin ja antaa näinollen hieman tulisemmat löylyt, mutta eroa on käytännössä hyvin vaikea huomata.

Veden sulattamiseen ja kiehuvaaksi lämmittämiseen kuluisi vain noin kolmannes höyrystämiseen tarvittavasta energiasta, vaikka vesi heitettäisiin kiukaalle jääkimpaleena. Kovin äkäisiä löylyjä ei jääkimpaleesta kuitenkaan saisi, sillä huonosti lämpöä johtavana jää sulaisi melko hitaasti kuumallakin kiukaalla. Lunta se sijaan voisi

hyvin käyttää, se sulaisi jättä nopeammin hienojakoisuutensa vuoksi. Lumilöylyt voisivatkin olla varteenotettava vaihtoehto, jos et pidä liian tulisista löylyistä.

Kylmällä löylyvedellä saattaa olla kiuaskiviin suurempi vaikutus kuin löylyn laatuun. Jos kivet ovat hyvin kuumia, voi kylmän veden aikaansaama pintalämpötilan muutos vauhdittaa niiden rapautumista.

Lumen narina

Miksi lumi narisee jalkojen alla vain riittävän kovalla pakkasella?

Pakkasen ollessa kova eivät lumikiteet kykene enää sulamaan jalan aiheuttaman paineen johdosta, vaan liikkuvat toistensa ohitse kiteinä. Narina johtuu kiderakenteen äkillisten murtumisten aiheuttamista napsahduksista.

Lähde: *Onko pisara pyöreä ja Kuu keltainen? Ja muita arkipäivän luonnonilmiöitä.* Sakari Mäkelä ja Timo Suvanto, 1996, Otava.

JOULUINEN KUVA-ARVOITUS NRO 1:

Kuka on tämä iloinen lettipäinen tonttu(ilija)???

Vastaukset toimitukselle pikimmiten, parhaat vastaukset palkitaan!

JOULUN

KUVA-ARVOITUUS :

Kissa viekään, mikä
filataideteos !

... On käynyt kukkimaan...

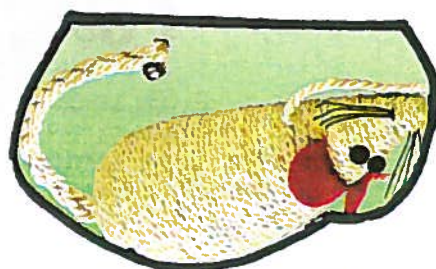
PS: Ei neulasia nurkissa !

Nimim. "Kokemuksista on"

Siiesti homma — suosittelomme !

saksilla ja leipäveitsellä riistettu kuusi .

VAISTAUS : Nöppästäsi telous-

Paljon puhetta polttoaineesta.....

Tankki täyteen!

Viimeistä päivää
vanhoilla vehkeillä

Kenen on vastuu?

Oravissa
odotellaan
asemissa

Kaupungin ympäristön-
suojelusihteeri **Matti Rau-**
tiaisen mielestä palo- ja ter-
veysviranomaisten olisi pi-
tänyt opastaa aseman valvonta-
jää. Myös työmaalle heille.
oli kuulunut heille. Palo-
päälikkö **Jyri Silmäri** ja
terveysstarkastaja **Tiina**
Munck katsovat, ettei hei-
dän toimivaltaansa kuulu
rakennuslainsäädännön val-
vonta, vaan siitä vastaa kau-
pungin rakennusvalvonta.

Kaupungin rakennustar-
kastaja **Rauno Sairanen** ei
missään nimessä ota vastuu-
ta omalle kontolleen, koska
jakeusaseman rakentamises-
tä ei ole tarvinnut tehdä edes
rakennuslupahakemusta.
– Minähän en käynyt
edes katsomassa varsinais-
sen jakeilupaikan työmaata,
koska se ei ollut rakennus-
luvasta selvää, että valvonta-
on kuulunut palo- ja ympä-
ristönsuojeluviranomaisille,
koska he ovat olleet tekemi-
sissä työmaan lupamenet-
telyssä. Sairanen sanoo.

– Saimaan alueen tulvantor-
juntasuunnitelmassa on määri-
telty Savonlinnankin turvataso.
Se on 78,00 eli se korkeus, jolle
Saimaan vesi todennäköisesti
kerran 50 vuodessa nousee. Jos
vesi nousisi tälle tasolle, esimer-
kiksi Oravissa pinta olisi jossai-
kin nykyisten pistoolikalvojen
kohdalla ja korttiautomaattista
jaisi näkyviin parikymmentä
senttiä. Rouvinen havainnoilis-
ta.

Rouvinen painottaa, että pol-
ttoaineen jakelu on ympäristölle
vaarallista toimintaa.
– Silloin pitää olla erityisen
tarkkana, ettei haitallista aineita
pääse Saimaaseen vaikeissa-
olosuhteissa.

Tulva uhkaa Oravia!

Kanisterin kanssa kirkolle?

Lautakunnan päätös edellyttää jakelupisteen siirtoa toiseen paikkaan, koska osa aseman rakenteista sijoittuisi nykyisellä paikallaan Saimaan vedenpinnan alapuolelle vedenkorkeuden vaihdellessa.

Uhkasakko- menettely jatkuu

Lautakunta käsittelee Oravin polttoaineen jakelua toisessakin asiakohdassa ja päätti jatkaa uhkasakkojen menettelyä, ellei polttoaineen jakelua välittömästi lopeteta. Ympäristösuojelusihteriin mukaan uhkasakko tuomitaan yrittäjälle todennäköisesti jo lautakunnan seuraavassa kokouksessa. Sitä ennen lautakunnalla on velvollisuus kuulla Jani Rautiaista.

– Mikäli uhkasakkokkaan ei puole, niin jäljelle ei jää muuta mahdollisuutta kuin tehdä toiminnasta rikosilmoitus, jonka jälkeen asiaa voidaan käsitellä. Toteaa ympäristösuojelusihteri Matti Rautiainen.

Perin ikävä kärhämä

Savonlinnan Oravin polttoaineenjake-
lupisteestä on muovautunut perin ikävä kärhämä oravilaisen yrittäjän ja kaupungin välille. Paikallaan maksuun pannaan uhkasakkoja tai asiaa voidaan jopa puida käräjillä. Toivotavasti näin pitkälle ei kuitenkaan tarvitse mennä.

Savonlinnan ympäristölautakunnan päätöksen mukaan Oravin Kyläkaupan on siirrettävä alkukesällä avattu polttoaineenjake-
lupiste toiseen paikkaan. Syitä luvan hylkäämiselle listataan useita. Keskeisin syy on se, että ajoittain Saimaan vedenpinnan alapuolelle vedenkorkeuden vaihdellessa. Yrittäjä puolestaan toteaa, ettei kaupunki ole antanut antanut riittäviä ohjeita, kun uutta tankkauspaikkaa rakennettiin. Kyläkaupan

yrittäjä ilmoittaa perjantain 26.9 Itä-Savon
ettei hän aio siirtää jakeluasemaa nykyiseltä
paikalta omalla kustannuksellaan.

Lisämaustetta soppaan näyttää syntyvän si-
itä, mitkä ovat kaupungin valvovien viran-
omaisten roolit. Tämän päivän lehden haastat-
telusta tulee vaikutelma, ettei asia ole täysin
yksiselitteinen. Muillekin kuin Oravin yrittä-
jälle saattaa tulla pompottelun vaikutelma.
Kokonaisuudessaan kyse on harmillisesta
selkkauksesta, johon voi toivoa ainostaan
jos polttoaineenjake-
lupiste ratkaisua. Pahin lopputulos olisi,
koneaan. Oravi on merkittävä vesiliikenteen
solmukohta Savonlinnan pohjoispuolella. Ve-
neilijöiden palveluiden rapautuminen olisi
ikävä takaisku.

Janne Tiainen

Hirviö nousee virrasta!

Oravin kyläyhdistys r.y

PÖYTÄKIRJA

1(3)

3.9.2003

Aika keskiviikko 3.9.2003
 Paikka Melontakeskus
 Läsnä Erkontalo, Birgitta
 Fant, Marie-Louise
 Halonen, Riikka
 Karjalainen, Juha
 Luostarinen, Lauri (pj)
 Rautiainen, Jani
 Sallinen, Saku (Salmen Pojat)
 Torpakko, Eila
 Yli-Torkko, Sirkka

sekä:
 Kilpeläinen, Annukka
 Laitinen, Jukka ja Ian ja
 Ruotsalainen, Sami

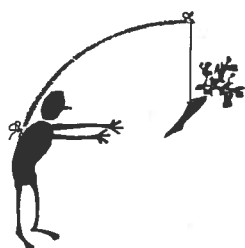
1§

Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 20.30.

2§

Kyläyhdistyksen toiminta ja hallituksen kokoonpano

Puheenjohtaja asetti keskustelunlaiseksi kyläyhdistyksen roolin kyläyhteisön edustajana. Hän kysyi onko kyläyhdistyksen hallitus kelvollinen hoitamaan kylän asioita ja edustaako hallitus kyläläisiä vai onko hallituksen kokoonpano liian yrityskeskeinen. Pitäisikö hallitukseen saada sekä nuoria että vanhoja jäseniä lisää? Missä on vika, kun yhdistyksen tilaisuudet, etenkin yleinen vuosikokous, eivät saa kyläläisiä liikkeelle?

Sirkka kommentoi, että kyläyhdistys on tarjonnut mahdollisuuden osallistua toimintaan, joka on kaikille avointa, kokouksista on ilmoitettu asianmukaisesti, ja osallistuminen kaiken kaikkiaan on ollut toivottavaa. Tästä huolimatta väkeä ei ole tullut paikalle.

Eila totesi pienen kylän ongelman olevan yhdistysten paljous (seuroja on jopa liikaa) ja väen vähyys; joka paikkaan ei riitä aktiivisia toimijoita. Puheenjohtaja mielestä seurojen lukumäärä ei voi olla syy kyläyhdistyksen aktiivihenkilöiden vähyteen, vaan syy on jossain muualla.

Salmen Poikien edustaja Saku Sallinen näki syyn olevan lähinnä yksilön henkilökohtaisten rajoitusten seurausta. Sallisen mielestä seuran toiminnan tulee olla aktiivista ja kannustavaa. Täytyy tehdä "paljon pieniä juttuja" ja saada eri-ikäiset ihmiset innostumaan niistä.

Kannustava ilmapiiri saa ihmiset toimimaan ja arastelevatkin uudet jäsenet reilusti mukaan tapahtumien ideointiin ja järjestelyyn. Myös tapahtumien mainonta ja markkinointi on tärkeää, totesi Saku.

Jani Rautiainen kommentoi markkinointia ja mainontaa. Käytäntö on osoittanut, että esim. kylälehti Kanavan Varrelta ei täytä tehtäväänsä

ilmoitusmedian; jostain syystä ihmiset eivät rekisteröi ilmoituksia tapahtumista, vaikka ne nimenomaan on listattu KaVan sivuille! Ilmoitustauluilmoittelu ei sekään tunnu tavoittavan kansaa. Paikallisradio tavoittaa ne kuulijat, jotka sattuvat olemaan kuulolla, esim. monet mökkiläiset, mutta ei kuitenkaan valtaväestöä. Saku Sallinen totesi, että paras media on **viidakkorumpu**, puskaradio siis, ja tähän mielipiteeseen yhtyivät muutkin hallituksen jäsenet.

3§ DGPS

Puheenjohtaja tiedusteli DGPS-verkon ja -maston rakennustilannetta. Kyläyhdistys teki yleisön toivomuksesta valituksen mastohankkeesta Merenkululaitokselle. Tähän valitukseen on tullut vastaus. Merenkululaitoksella on lupa kaapelin upottamiseen, ja maston rakentamiseen ei tarvita erikseen lupaa. Eila kertoi, että Haponlahden kanavan varren asianomaiset ovat tehneet yksityishenkilöinä uuden valituksen, jonka yhteydessä mastolle on esitetty uutta rakennuspaikkaa. Tähän kirjelmään ei ole vielä tullut vastausta.

4§ Maisemointihankkeet

Kyläyhdistyksen seuraavaksi suunniteltu hanke puistokäytävästä Puistoniemen Loistolle (majakalle) näyttää kariutuvan jo alkumetreillä. Hilikka Korhonen on reagoinut hankkeeseen erittäin kielteisesti ja tulee/tulisi vastustamaan asian etenemistä kaikin mahdollisin keinoin. Puheenjohtaja esitti, että tämä Päälyismies r.y:n kanssa vireillä ollut hanke hyllytetään ja pohditaan uutta kohdetta. Hallitus oli pj:n esityksen kanssa yksimielinen.

Pohdittiin maisemointihankkeen "siirtämistä" kanavan toiselle puolelle, Metsähallituksen ja Oke Herrasen rannasta siltaan. Päätettiin viedä asiaa eteenpäin (asia on ollut esillä aikaisemminkin yhdistyksen kokouksissa) ja pyrkiä yhteistyöhön Merenkululaitoksen kanssa kanavan rannan siistimiseksi ja uusien yhtenäisten laitureiden saamiseksi luvattomien laitureiden tilalle.

5§ Tietotupa

Vireillä ollut tietotupahanke on toistaiseksi ikään kuin jäissä eikä projektia jatketa toistaiseksi.

6§ Laavun huussi

Puheenjohtaja Lauri lupasi paneutua huussin rakentamiseen. Tarvikkeethan ovat jo valmiina.

7§ Valon juhla 13.9.03

Jukka Laitinen lupasi tehdä **rosvopaistin** valon juhlan illalliseksi. Paisti nautitaan makasiiniravintolassa alkaen klo 19.

Tätä ennen (klo 18) kyläyhdistyksen hallitus sytyttelee lyhtyjä paloturvallisille paikoille kanavan varrella. Toivotaan tietenkin, että kyläläiset sytyttävät omat lyhdyt omille tonteilleen. Lyhtypartio kokoontuu klo 18 kaupalla.

- Aluksi keskusteltiin valon juhlan ja lyhtyretken yhdistämistä, mutta mm. Birgitta Erkintalon lyhtyretkeä puoltavan puheenvuoron jälkeen päätettiin, että...
- 8§
Lyhtyretki ...perinteinen lyhtyretki taivalletaan syyslomaviikon alkaessa perjantaina **lokakuun 17. päivänä**. Lähdetään kaupalta **klo 19**. Retki toteutetaan omin eväin, laavulla on makkaranpaistomahdollisuus.
- 9§
Vesiosuuskunta Tiedotusasiana todettiin, että vesiosuuskuntahanke etenee. Käynnissä ovat maastotutkimukset ja alustavat linjaukset. Projekti jatkuu koeporauksilla myöhemmin syksyllä. Jyri Rautiaiselta voi pyytää tarkempia tietoja suunnitelmista. Kylälehdessä pyritään myös tiedottamaan hankkeen kulusta.
- 10§
Oravin Kyläkauppa Oy:n ja Loma Oravi Oy:n hankkeet Edelleen tiedoksi hallitukselle ilmoitettiin, että tämänhetkisten suunnitelmien mukaan kyläkaupan ja Loma Oravin uudisrakennusten pohjatyöt käynnistyvät syyskuun toisella viikolla 2003.
- 11§
Lahjoitus ONSille Hallitus päätti tukea Oravin Nuorisoseuran toimintaa 29,70 euron avustuksella kyläyhdistyksen käteiskassasta. Avustuksella maksetaan seurantalonsisustuskuluja (verhotangot).
- 12§
ONSin vuokraustoiminta Puheenjohtaja pyysi ONSia selkeyttämään nuorisoseurantalonsisustuskuluja vuokrausmenettelyä yrityksille ja yksityisille. Paikalla olleet seuran johtokunnan jäsenet totesivat, että vuokrauksesta on nyt selvät sopimukset sekä yrittäjien (tällä hetkellä Saimaan Eräpalvelu Oy) ja yksityisten osalta (vuokraus 25 €/vrk).
- 13§
Norppapatsas Eila muistutti, että puistokäytäväprojektin kariutumisesta huolimatta norppahanketta voidaan jatkaa. Juha Taskinen on luvannut veistää norppapatsaan (ks. aikaisemmat pöytäkirjat) ja tätä varten laaditaan pikimmiten avustushakemus Savonlinnan kaupunginhallitukselle. Yhdistys tekee hakemuksen, kun tarkennettu kustannusarvio saadaan kootuksi.
- 14§
Kokouksen päätös Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 21.30, jonka jälkeen vilkas keskustelu mm. kylien välisestä yhteistyöstä jatkui. Sivuttiin myös soutuilannetta, koska Emma on saanut olla suht koht rauhassa koko kesän...

Lauri Luostarinen(pj.) Riikka Halonen (siht.sij.)

Onnitteluja Kanavan Varrelta

Vauva-Onnea

Milka, Miikka ja Siiri

Venla Iida Emilia

Onnea Paula ja
Mika uuteen
kotiin , nyt
mahtuu tytöt ja
Veikka Joonatan
leikkimään

Onnea uuteen kotiin
Kimmo Rautiainen

Onnea uuteen kotiin
Mikko Luostarinen

Tervetuloa Oraviin
Kiramontien uudet asukkaat

UUSI YRITYS ORAVISSA!**Oravin Ky**

Tekee kaikenlaiset kiinteistöihin liittyvät rakennus
ja huoltotyöt.

Apu löytyy asiassa kuin asiassa.

Soita!

puh 015 - 647 131

gsm 040 - 834 7907 Lassi Luostarinen

gsm 050 - 355 9654 Mikko Luostarinen

Jäitkö ilman joulukuusta?

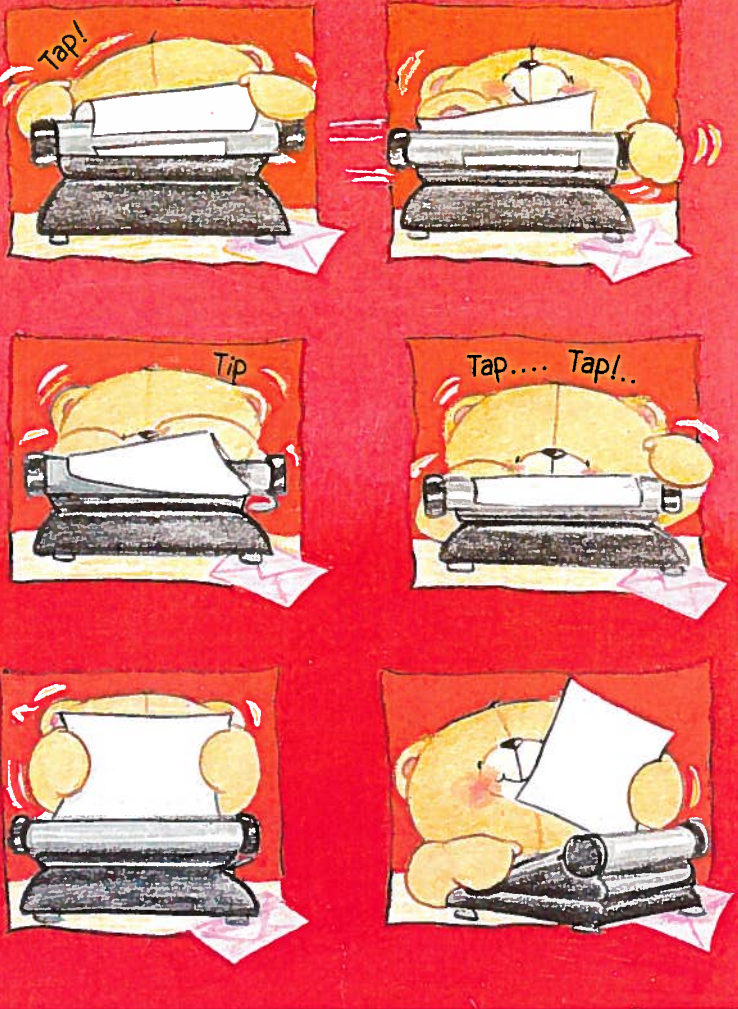
Soita 23.12 illalla Jukka Laitiselle

puh. 050 - 563 3257

Edullisesti

Tämäpä vasta tarina...

Kanavan Varrelta -toimitus:

Toimituksen tavoittaa
postitse osoitteissa:

Marie Louise Fant
Kiramontie 11
58130 ORAVI

Riikka Halonen
Kesäkalliontie 2
58130 ORAVI

ja sähköpostitse osoitteissa:

kanavan.varrelta@oravinkylakauppa.inet.fi

wild@saimaaholiday.net

riikka.halonen@nic.fi

Odotamme postianne!

Postia kylälehteen, kommentteja kyläyhdistykselle:
e-mail: kanavan.varrelta@oravinkylakauppa.inet.fi

KYLÄKAUPAN AUKIOLOAJAT

SU	21.12	12 - 15
KE	24.12	8 - 11
TO	25.12	Suljettu. Rauhallista joulua
PE	26.12	12 - 15
LA	27.12	9 - 15
SU	28.12	Suljettu
KE	31.12	9 - 18
TO	1.1	Suljettu. Hyvää Uutta Vuotta

Muulloin kauppa on auki arkisin 9-18 ja lauantaisin 9-15

KROUVIN AUKIOLOAJAT

KE	24.12	Suljettu
TO	25.12	12 - 24 (02)
PE	26.12	15 - 24 (02)
LA	27.12	12 - 24 (02)
SU	28.12	12 - 18
MA	29.12	Suljettu
TI	30.12	Suljettu
KE	31.12	17 - 02
TO	1.1	12 - 20

Puh. 647 190 tai 647 143